

Munvård och rätten till tandvård

Det allra viktigaste när det gäller personer med demenssjukdom är att arbeta förebyggande. Att få behålla sina egna tänder är av största vikt. Om tänderna förloras så mister personen sitt tuggmönster och det kan vara svårt att lära sig att använda en avtagbar protes.

Stöd personen att hålla tänderna friska genom att:

- Skapa en förtroendefull relation till personen du möter. Om personen känner förtroende för dig och i de olika situationerna så ökar möjligheterna att få stödja och hjälpa personen.
- Ta reda på om personen har sina egna tänder, helt eller delvis, och om proteser finns. Dokumentera gärna, även om personen inte har insatser som rör tandvård.
- Lär känna personen och ta reda på vad han eller hon behöver för stöd. Kanske kan personen klara av att borsta sina egna tänder själv om du tar fram tandborsten eller ger lite starthjälp? Om en person behöver handgriplig hjälp med att borsta sina tänder så tänk på att munnen är en intim zon som är känslig.
- Ta till knep som att sjunga en stump och att försöka göra situationen så trevlig som möjligt för att skapa en avslappnad atmosfär.
- Fortsätta med de rutiner och aktiviteter som personen är van vid. Nya moment kan vara svåra att föra in och kan skapa rädsla hos personen.
- Stödja personen att borsta tänderna två gånger per dag, helst morgon och kväll. Är det svårt så är det bättre att göra det en gång per dag och ordentligt och på den tiden som passar personen bäst.
- Köpa eller tipsa anhöriga om att köpa tandkräm med hög fluorhalt, fluortabletter eller salivstimulerande medel på Apoteket. Om personen äter litet och ofta medför det ökad risk för karies. Har personen muntorrhet så innebär det också en ökad risk för karies.
- Vara observant på tecken på ohälsa i munnen. Det kan visa sig som en vägran att äta och/eller gapa, aggressivitet och oro samt även svullnad eller ett annorlunda ansiktsuttryck. Feber kan bero på tandinfektion

Rätt till uppsökande munhälsobedömning och nödvändig tandvård

Personer med stora omvårdnadsbehov har rätt till årlig kostnadsfri munhälsobedömning och till nödvändig tandvård. Det är viktigt att som hemtjänstpersonal känna till denna rättighet då reformen inte är helt känd av alla som arbetar inom äldreomsorgen. Det krävs ett intyg för att få den här hjälpen. Biståndshandläggaren skriver ett intygsunderlag när det gäller den som bor hemma och har stort omvårdnadsbehov. Du som arbetar i hemtjänsten kan tipsa biståndshandläggaren eller den anhörige om detta.

Observera att det inte är tandvårdsbehovet som biståndshandläggaren ska bedöma. Det är omvårdnadsbehovet som avgör rätten till intyg.

Mer information hittar du [via denna länk »](#) (klicka på länken så öppnas en ny pdf)